Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
MELCHIOR WATHELET
prednesené 21. mája 2015 [1]

Vec C-303/13 P

Európska komisia
proti

Jørgenovi Andersenovi

„Odvolanie — Štátna pomoc — Pomoc poskytnutá dánskymi orgánmi v prospech verejnoprávneho podniku Danske Statsbaner (DSB) — Zmluvy o službách vo verejnom záujme na poskytovanie služieb v osobnej železničnej doprave na trati medzi Kodaňou (Dánsko) a Ystadom (Švédsko) — Rozhodnutie, ktorým sa štátna pomoc vyhlasuje za podmienečne zlučiteľnú s vnútorným trhom — Časová pôsobnosť hmotnoprávnych pravidiel“

1. Európska komisia týmto odvolaním v prvom rade navrhuje zrušenie rozsudku Všeobecného súdu Európskej únie vo veci Andersen/Komisia (T-92/11, EU:T:2013:143, ďalej len „napadnutý rozsudok“), ktorým tento súd čiastočne zrušil rozhodnutie Komisie o zmluvách o dopravných službách vo verejnom záujme medzi dánskym ministerstvom dopravy a podnikom Danske Statsbaner [2] a zamietnutie návrhu na zrušenie sporného rozhodnutia. Komisia subsidiárne navrhuje, aby Súdny dvor rozhodol, že tretí žalobný dôvod uvedený v prvostupňovom konaní je nedôvodný a vrátil vec Všeobecnému súdu. Toto odvolanie sa týka časovej pôsobnosti hmotnoprávnych pravidiel týkajúcich sa štátnej pomoci a poukazuje na zložitosť tejto problematiky. Vznáša predovšetkým otázku, či neoznámená štátna pomoc vo veci samej súvisí, v období rokov 2002 až 2008, so skôr vzniknutou situáciou, tak ako rozhodol Všeobecný súd, alebo s práve prebiehajúcou situáciou, ako tvrdí Komisia. Danske Statsbaner (DSB) (ďalej len „DSB“) a Dánske kráľovstvo vzájomnými odvolaniami tiež navrhujú, aby Súdny dvor zrušil napadnutý rozsudok.

I – **Okolnosti predchádzajúce sporu**

2. Pán Jørgen Andersen poskytuje pod obchodným menom Gråhundbus v/Jørgen Andersen autobusové dopravné služby v Dánsku a v zahraničí. Zabezpečuje predovšetkým dopravné spojenie medzi Kodaňou (Dánsko) a Ystadom (Švédsko), ktorý je vodnou dopravou prepojený s ostrovom Bornholm (Dánsko). DSB je pôvodným prevádzkovateľom železničnej dopravy v Dánsku. V čase vzniku skutkových okolností bol vo výlučnom vlastníctve dánskeho štátu a zabezpečoval iba železničnú dopravu cestujúcich a súvisiace služby.

3. Od zrušenia monopolu DSB 1. januára 2000 v Dánsku existujú dva režimy na poskytovanie služieb železničnej dopravy cestujúcich, a síce voľná preprava prevádzkovaná na komerčnom základe a verejná doprava, upravená zmluvami vo verejnom záujme, ktoré môžu stanoviť zaplatenie náhrad za prevádzkované dopravné spojenia.

1 — Jazyk prednesu: francúzština.

2 — Rozhodnutie 2011/3/EÚ z 24. februára 2010 [Štátna pomoc C 41/08 (ex NN 35/08)] (Ú. v. EÚ L 7, 2011, s. 1, ďalej len „sporné rozhodnutie“).

4. DSB uzatvoril na obdobie rokov 2000 až 2004 zmluvu o dopravných službách vo verejnom záujme týkajúcu sa hlavných a regionálnych tratí. Od 15. decembra 2002 sa táto zmluva týkala aj spojenia medzi Kodaňou a Ystadom, ktoré predtým patrilo do režimu voľnej prepravy. V období rokov 2005 až 2014 DSB uzatvoril novú zmluvu o dopravných službách vo verejnom záujme, týkajúcu sa hlavných a regionálnych tratí, ako aj medzinárodného spojenia s Nemeckom a spojenia medzi Kodaňou a Ystadom.

5. V nadväznosti na dve sťažnosti, z ktorých jednu podal pán Andersen, proti zmluvám o dopravných službách vo verejnom záujme uzavretých s DSB, Komisia rozhodla 10. septembra 2008 začať konanie vo veci formálneho zisťovania podľa článku 88 ods. 2 ES (ďalej len „rozhodnutie o začatí konania“). Na základe tohto konania prijala 24. februára 2010 sporné rozhodnutie, ktorého článok 1 uvádza:

„Zmluvy o dopravných službách vo verejnom záujme uzavreté medzi dánskym ministerstvom dopravy a [DSB] predstavujú štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 [ZFEÚ].

Táto štátna pomoc je zlučiteľná s vnútorným trhom podľa článku 93 [ZFEÚ] s výhradou dodržiavania ustanovení článkov 2 a 3 tohto rozhodnutia.“

II – **Konanie pred Všeobecným súdom a napadnutý rozsudok**

6. Pán Andersen na podporu svojej žaloby o zrušenie sporného rozhodnutia uviedol tri žalobné dôvody, pričom prvý bol založený na nesprávnom právnom posúdení, keďže Komisia sa domnievala, že dánska vláda sa nedopustila zjavne nesprávneho posúdenia, keď spojenie Kodaň – Ystad kvalifikovala za „službu vo verejnom záujme“ a zahrnula ju do režimu zmlúv o dopravných službách vo verejnom záujme, druhý žalobný dôvod je založený na nesprávnom právnom posúdení, keďže Komisia nenariadila vymáhanie nadmernej úhrady nezlučiteľnej z dôvodu dividend vyplácaných zo strany DSB jeho akcionárovi, dánskemu štátu a tretí žalobný dôvod je založený na nesprávnom právnom posúdení, keďže Komisia uplatnila nariadenie (ES) č. 1370/2007[3], údajne neuplatniteľné z časového hľadiska, namiesto nariadenia (EHS) č. 1191/69[4], údajne uplatniteľného z časového hľadiska. Všeobecný súd vyhovel tretiemu žalobnému dôvodu a na základe toho zrušil článok 1 druhý odsek sporného rozhodnutia.

III – **Konanie pred Súdnym dvorom**

7. Uznesením z 3. apríla 2004 predseda Súdneho dvora povolil vstup Dansk Tog, združenia založeného podľa dánskeho práva so sídlom v Kodani, ako vedľajšieho účastníka do konania na podporu návrhov pána Andersena. Na pojednávaní z 10. marca 2015 Komisia, pán Andersen, Dansk Tog, Dánske kráľovstvo, ako aj DSB predložili svoje pripomienky (poslední dvaja uvedení účastníci konania boli tiež vedľajšími účastníkmi v konaní pred Všeobecným súdom na podporu tvrdení Komisie).

3 — Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady z 23. októbra 2007 o službách vo verejnom záujme v železničnej a cestnej osobnej doprave, ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 1191/69 a (EHS) č. 1107/70 (Ú. v. EÚ L 315, s. 1).

4 — Nariadenie Rady z 26. júna 1969 o postupe členských štátov, ktorý sa týka záväzkov obsiahnutých v koncepcii služieb vo verejnom záujme v oblasti železničnej, cestnej a vnútrozemskej vodnej dopravy (Ú. v. ES L 156, s. 1; Mim. vyd. 07/001, s. 19).

IV – **Posúdenie**

A – *O odvolaní podanom Komisiou*

8. Na úvod je vhodné uviesť, že DSB a dánska vláda predložili dve rovnaké vyjadrenia, prvé s názvom „vyjadrenie k odvolaniu“ a druhé s názvom „vzájomné odvolanie“. So zreteľom na skutočnosť, že všetky tieto vyjadrenia navrhujú zrušenie napadnutého rozsudku, je nutné mať za to, že vyjadrenia k odvolaniu sú neprípustné, keďže nenavrhujú, ako stanovuje článok 174 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora, aby sa odvolaniu vyhovelo alebo aby sa zamietlo. Argumentácia uvádzaná DSB a dánskou vládou bude teda uvedená len v oddieloch týkajúcich sa ich vzájomných odvolaní.

1. Zhrnutie argumentácie účastníkov konania

9. Komisia sa domnieva, že posúdenie predmetnej pomoci na základe nariadenia č. 1370/2007 neviedlo k retroaktívnemu uplatneniu tohto nariadenia, ale bolo v súlade so zásadou bezprostrednej uplatniteľnosti.

10. Pán Andersen sa v podstate domnieva, že právne pravidlá sa v zásade neuplatňujú retroaktívne, ale že normotvorca môže výnimočne priznať právnemu aktu retroaktívny účinok. Pomoc, o akú ide vo veci samej, sleduje podporu zachovania určitej činnosti, ktorá by bez tejto pomoci bola stratová, a teda pravdepodobne ukončená. Za týchto podmienok je však najvhodnejším pravidlom to pravidlo, ktoré bolo uplatniteľné v čase vyplatenia pomoci a ktoré malo účinky na hospodársku súťaž (čo tiež vyplýva z judikatúry o protiprávnej pomoci).

11. Dansk Tog sa nazdáva, že aby časová pôsobnosť práva nebola svojvoľná, musí byť určená na základe jediného objektívneho faktora, a síce okamihu, kedy bola pomoc vyplatená a mala účinky na trh. Kritérium navrhnuté Komisiou jej umožnilo svojvoľne rozhodovať o uplatniteľnom zákone, urýchlením alebo oddialením jej rozhodnutia. Napokon Dansk Tog nie je presvedčený, že uplatnenie nariadenia č. 1191/69 by viedlo k rovnakému výsledku ako uplatnenie nariadenia č. 1370/2007.

2. Analýza

a) Judikatúra týkajúca sa časovej pôsobnosti hmotnoprávnych pravidiel

12. V prvom rade je dôležité odlíšiť retroaktivitu („echte Rückwirkung“)[5] od okamžitého uplatnenia („unechte Rückwirkung“).

13. Následne je potrebné vykonať rozlíšenie medzi uplatnením nového pravidla na budúce účinky situácie, ktorá vznikla počas účinnosti predchádzajúceho pravidla (dočasná situácia)[6] na jednej strane, a uplatnením tohto pravidla na situáciu, ktorá sa definitívne vytvorila počas účinnosti predchádzajúceho pravidla (existujúca situácia).

5 — Retroaktívne uplatnenie môže byť v rozpore so všeobecnými zásadami legitímnej dôvery a právnej istoty. Pokiaľ ide o túto druhú zásadu, pozri SKOURIS, V. „La sécurité juridique dans l’ordre juridique communautaire», in *Mélanges Michael P. Stathopoulos (Timitikos tomos Mich. P. Stathopoulou)*, zv. II, Athènes-Komotini, 2010, s. 2507. V tomto kontexte pozri najmä LIPINSKY, J.: *Man of Steel? The General Court and the Principle of Legal Certainty: Annotation on the Judgment in Case T-308/00 RENV*. Salzgitter AG, European State Aid Quarterly, 2/2014, s. 368.

6 — Výraz „dočasná situácia“ je použitý najmä v rozsudku Ferriere Nord/Komisia (T-176/01, EU:T:2004:336, bod 139) na rozlíšenie týchto dvoch situácií. Výraz „dočasná situácia“ by tiež mohol byť použitý na označenie opaku „skôr vzniknutej“ situácie.

14. Súdny dvor už veľmi dlho zastáva názor, že „podľa všeobecne uznávanej zásady sa novely právnych predpisov uplatnia, pokiaľ nie je stanovené inak, na budúce následky situácií vzniknutých za pôsobnosti skoršieho zákona“ [7].

15. Navyše „treba… pripomenúť, že hoci zásada legitímnej dôvery patrí medzi základné zásady Spoločenstva, podľa ustálenej judikatúry nemôže byť rozšírená tak, aby vo všeobecnosti bránila uplatneniu nového pravidla na budúce účinky situácií, ktoré vznikli za pôsobnosti predchádzajúceho pravidla“ (pozri najmä rozsudok Butterfly Music, C-60/98, EU:C:1999:333, bod 25).

16. Ako príklad „dočasnej situácie“ budem citovať skutkové okolnosti vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok Gemeinde Altrip a i. (C-72/12, EU:C:2013:712, bod 22), ktorá sa týkala štúdie o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. Príslušné orgány začali túto štúdiu za pôsobnosti predchádzajúcej právnej úpravy, ale právo Únie priznalo mimovládnym organizáciám (ONG) nové právo spochybniť takúto štúdiu. Súdny dvor rozhodol, že nová právna úprava sa okamžite uplatní na dotknutú situáciu.

17. Ako iný príklad „dočasnej situácie“ môžem tiež odkázať na skutkové okolnosti, o ktorých Súdny dvor rozhodoval v rozsudku Bauche a Delquignies (96/77, EU:C:1978:26) [8], ktorý sa týkal zmlúv uzavretých v odvetví cukru za účinnosti predchádzajúcej právnej úpravy. Aby bola dotknutá spoločnosť oprávnená vyvážať cukor, potrebovala vývoznú licenciu, ktorá mohla byť vydaná iba v rámci novej právnej úpravy. Súdny dvor rozhodol, že sa má uplatniť nová právna úprava, aj keď predmetné zmluvy boli uzatvorené za účinnosti predchádzajúcej právnej úpravy.

18. Naopak, pokiaľ ide o „existujúce situácie“, alebo podľa výrazu použitého Súdnym dvorom „definitívne vytvoren[é] právn[e] situáci[e]“ (rozsudok Komisia/Freistaat Sachsen, C-334/07 P, EU:C:2008:709, bod 53), Súdny dvor sa domnieva, že „hmotnoprávne pravidlá práva Spoločenstva treba vykladať tak, na účely zabezpečenia dodržiavania zásad právnej istoty a legitímnej dôvery, že na situácie vzniknuté pred nadobudnutím ich účinnosti sa vzťahujú len v rozsahu, v akom z ich znenia, cieľa a štruktúry vyplýva, že sa im má takýto účinok priznať“ (rozsudok GruSa Fleisch, C-34/92, EU:C:1993:317, bod 22).

19. Ako príklad „existujúcej situácie“ Komisia na pojednávaní uviedla registráciu ochrannej známky. Okamih rozhodnutia orgánu Únie (pozri rozsudok Bavaria, C-120/08, EU:C:2010:798) definitívne zakladá právnu situáciu vytvorenú týmto aktom Únie. To platí aj v prípade rozhodnutia o stanovení colnej tarify príslušnými orgánmi, ktorými boli v prípade v rozsudku Molenbergnatie (C-201/04, EU:C:2006:136) nemecké colné orgány.

20. Ako uviedol generálny advokát Cosmas vo svojich návrhoch vo veci Andersson a Wåkerås-Andersson (C-321/97, EU:C:1999:9, bod 58), „je potrebné vždy zistiť okamih, kedy bola právna situácia definitívne vytvorená, pretože to je kritérium pre určenie pravidla uplatniteľného práva. V tomto smere má význam preskúmať časový dosah právnych situácií a predovšetkým rozlišovať medzi situáciou *ad hoc* a situáciou trvajúcou. V prvom prípade je situácia určená v samotnom okamihu, kedy vznikla, takže je veľmi jednoduché určiť uplatniteľné pravidlo. V druhom prípade prešiel určitý čas medzi vznikom a ustálením situácie; v tomto intervale mohlo dôjsť ku zmenám pozitívneho práva, čo môže mať za následok nesprávnu voľbu právneho základu. Ako som uviedol, v každom prípade je dôležité určiť pravidlo účinné v momente, kedy právna situácia nadobudla definitívny charakter“.

7 — Rozsudok Westzucker (1/73, EU:C:1973:78). Generálny advokát Roemer vo svojich návrhoch v tejto veci vtedy uviedol, že „neexistuje žiadna všeobecná zásada, podľa ktorej by sa novely verejnoprávnych predpisov mali v zásade okamžite uplatniť na situácie, ktoré ešte nie sú definitívne vytvorené; dokonca aj v pri absencii výslovného ustanovenia v tomto zmysle“ (pozri jeho návrhy vo veci Westzucker, 1/73, EU:C:1973:61, s. 737). Pozri tiež rozsudky Singer, nazvaný aj „Hessische Knappschaft“ (44/65, EU:C:1965:122, s. 1200), a Licata/CES (270/84, EU:C:1986:304, s. 31).

8 — Pozri tiež rozsudky Duchon (C-290/00, EU:C:2002:234, bod 21 a nasl.), ako aj Balazs (C-401/13 a C-432/13, EU:C:2015:26, bod 30 a nasl.).

b) Uplatnenie na štátnu pomoc

21. Cieľom článku 88 ods. 3 poslednej vety ES (teraz článok 108 ods. 3 posledná veta ZFEÚ) „je zabezpečiť, aby nezlučiteľná pomoc nebola nikdy vykonaná. Tento cieľ je dosiahnutý v prvom rade dočasne, prostredníctvom zákazu, ktorý toto ustanovenie ukladá, a v druhom rade s konečnou platnosťou, prostredníctvom konečného rozhodnutia Komisie, ktoré v prípade, ak je negatívne, je prekážkou budúceho vykonania plánu oznámenej pomoci“ (rozsudok CELF a Ministre de la Culture et de la Communication, C-199/06, EU:C:2008:79, bod 47). Podľa bodu 48 tohto rozsudku teda „cieľom takto stanoveného opatrenia je, aby bola vykonávaná len zlučiteľná pomoc. Na účely vykonania tohto cieľa sa uskutočnenie plánu pomoci odkladá, až kým nie sú konečným rozhodnutím Komisie odstránené pochybnosti o jeho zlučiteľnosti“.

22. Rovnako platí, pre zákaz výkonu podľa článku 108 ods. 3 tretej vety ZFEÚ, že ak opatrenia pomoci porušujú tento zákaz, má to za následok ich protiprávnosť (pozri najmä rozsudok Residex Capital IV, C-275/10, EU:C:2011:814, bod 28).

23. Navyše „dôsledkom rozhodnutia Komisie vyhlasujúceho neoznámenú pomoc za zlučiteľnú so spoločným trhom nie je legalizácia *a posteriori* vykonávacích aktov, ktoré sú neplatné z dôvodu, že boli prijaté v rozpore so zákazom uvedeným v tomto ustanovení, pretože by mohlo dôjsť k ohrozeniu priameho účinku článku 88 ods. 3 poslednej vety ES a popretiu záujmov osôb podliehajúcich právomoci vnútroštátnych súdov, ktorých úlohou je tieto záujmy chrániť. Akýkoľvek iný výklad by viedol k zvýhodneniu nedodržania tohto ustanovenia dotknutým členským štátom a bránil by jeho potrebnému účinku“ a „ak by v rámci pomoci, či už zlučiteľnej, alebo nezlučiteľnej so spoločným trhom, nedodržanie článku 88 ods. 3 ES nespôsobovalo viac rizika alebo sankcií ako dodržanie tohto ustanovenia, motivácia členských štátov oznamovať pomoc a čakať na rozhodnutie týkajúce sa zlučiteľnosti by bola značne znížená, a rovnako by tak došlo aj k zníženiu rozsahu dohľadu vykonávaného Komisiou“ (rozsudok Transalpine Ölleitung in Österreich, C-368/04, EU:C:2006:644, body 41 a 42 a citovaná judikatúra).

24. Ako uviedla Komisia, ak ani v prípade, keď dotknutý členský štát pri dodržaní pravidiel a pri včasnom oznámení projektov na poskytnutie pomoci nemôže očakávať určenie rámca, podľa ktorého budú jeho projekty posúdené, ako by mohol dosiahnuť tento výsledok obídením týchto pravidiel a vykonaním pomoci pred jej oznámením Komisii na účely jej predchádzajúceho schválenia? Podľa ustálenej zásady a logiky kontroly štátnej pomoci s členským štátom konajúcim v rozpore s povinnosťami oznámenia a prerušenia, ktoré ukladá článok 108 ods. 3 ZFEÚ, totiž nemožno zachádzať zhovievavejšie než s členským štátom, ktorý splnil tieto povinnosti. [9]

25. Okrem toho, hoci vnútroštátne súdy nie sú oprávnené rozhodovať o zlučiteľnosti opatrení pomoci so spoločným trhom v zmysle článku 107 ods. 2 a 3 ZFEÚ, lebo toto konečné posúdenie patrí do výlučnej právomoci Komisie (pozri najmä rozsudok Residex Capital IV, C-275/10, EU:C:2011:814, bod 27), niečo iné platí v súvislosti so zákazom výkonu podľa článku 108 ods. 3 tretej vety ZFEÚ. Ten je totiž okamžite uplatniteľný (rozsudok Transalpine Ölleitung in Österreich, C-368/04, EU:C:2006:644, bod 41). Preto je vnútroštátny súd povinný napríklad nariadiť príjemcom vrátenie protiprávnej pomoci (rozsudok Residex Capital IV, C-275/10, EU:C:2011:814, body 33 až 36). Na základe toho môžu zo zákazu vykonať pomoc vyplývať pre jednotlivcov negatívne dôsledky napriek tomu, že Súdny dvor už vo svojej judikatúre zdôraznil, že vnútroštátne súdy majú osobám podliehajúcim ich právomoci „zaručiť“, že vyvodia všetky dôsledky z porušenia zákazu vykonať pomoc. [10]

9 — Pozri najmä rozsudky Francúzsko/Komisia (C-301/87, EU:C:1990:67, bod 11), ako aj Regione autonoma della Sardegna a i./Komisia (T-394/08, T-408/08, T-453/08 a T-454/08, EU:T:2011:493, bod 91).

10 — Pozri najmä rozsudok Adria-Wien Pipeline a Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke (C-143/99, EU:C:2001:598, bod 27).

26. Vnútroštátne súdy však zákaz vykonať pomoc musia dodržať všeobecne a komplexne (rozsudok Residex Capital IV, C-275/10, EU:C:2011:814, bod 29) a taktiež pritom musia v plnom rozsahu zohľadniť záujem Únie (rozsudok Transalpine Ölleitung in Österreich, C-368/04, EU:C:2006:644, bod 48). Vnútroštátny súd má preto povinnosť zabezpečiť nielen ochranu práv jednotlivcov, ale urobiť všetko pre to, aby sa zákaz vykonať pomoc podľa článku 108 ods. 3 tretej vety ZFEÚ uplatňoval.[11] Zákaz vykonať pomoc preto možno namietať voči nároku, ktorý by mohol smerovať k rozšíreniu uplatnenia neoznámenej pomoci, s cieľom zabrániť rozšíreniu okruhu príjemcov protiprávnej pomoci (v tomto zmysle pozri rozsudok Transalpine Ölleitung in Österreich, C-368/04, EU:C:2006:644, bod 49).

27. Totiž „oznámenie štátnej pomoci je základnou zložkou pravidiel Spoločenstva o kontrole štátnej pomoci a… podniky, ktoré sú príjemcami tejto pomoci, sa nemôžu odvolávať na legitímnu dôveru v zákonnosť tejto pomoci, ak nebola poskytnutá v súlade s týmto postupom“ (rozsudok Komisia/Salzgitter, C-408/04 P, EU:C:2008:236, bod 104 a citovaná judikatúra).

28. Na záver ak platí, že podľa judikatúry[12] sú obmedzenia okamžitého uplatnenia hmotnoprávnych pravidiel zamerané na zaručenie zásad právnej istoty a legitímnej dôvery, tieto obmedzenia sa nemôžu uplatniť v prípade protiprávnej pomoci (alebo oznámenej pomoci až do momentu, keď ju Komisia povolí). V štruktúre a logike kontroly štátnej pomoci táto situácia zjavne nie je okamžite a definitívne vytvorená oznámením alebo poskytnutím pomoci, ale ostáva otvorenou až do rozhodnutia orgánov Únie.

29. Protiprávna pomoc totiž nemôže byť považovaná za definitívne nadobudnutú a na základe toho nepredstavuje existujúcu situáciu, ale dočasnú situáciu, keďže Komisia je jediným orgánom, ktorý je oprávnený rozhodnúť o zákonnosti alebo protiprávnosti predmetného vnútroštátneho opatrenia, ktoré teda nemohlo založiť „definitívne vytvorenú právnu situáciu“ pred rozhodnutím Komisie.[13]

30. Judikatúra Súdneho dvora o oznámenej štátnej pomoci potvrdzuje tento záver.

31. Súdny dvor v bodoch 51 a 52 rozsudku Komisia/Freistaat Sachsen (C-334/07 P, EU:C:2008:709) rozhodol, že Komisia môže uplatniť nové pravidlo na všetky oznámenia prebiehajúcej štátnej pomoci, vrátane prípadov, keď oznámenie predchádzalo uverejneniu tohto nového pravidla. Súdny dvor totiž bol toho názoru, že pravidlá, zásady a kritériá preskúmania zlučiteľnosti štátnej pomoci účinné v čase prijatia rozhodnutia Komisie *možno v zásade považovať za lepšie prispôsobené kontextu hospodárskej súťaže* a že oznámenie plánovanej pomoci predstavuje len procesnú povinnosť, ktorá *nemôže mať za následok stanovenie právneho režimu uplatniteľného na pomoc*, ktorej sa týka. Na základe toho Súdny dvor rozhodol, že *oznámenie pomoci členským štátom nepredstavuje definitívne vytvorenú právnu situáciu*. V tomto kontexte treba uviesť, že v predmetnej veci sa podľa môjho názoru môžu pravidlá uplatnené Komisiou (nariadenie č. 1370/2007) analogicky „považovať za lepšie prispôsobené kontextu hospodárskej súťaže“ a napokon skutočnosť, že členský štát sa rozhodne poskytnúť protiprávnu pomoc (bez jej oznámenia) „nemôže mať za následok stanovenie právneho režimu uplatniteľného na pomoc, ktorej sa týka“. Nemožno totiž vylúčiť, že pomoc vyplatená pred desiatimi rokmi môže ešte aj dnes

11 — Pozri návrhy, ktoré predniesla generálna advokátka Kokott vo veci Presidente del Consiglio dei Ministri (C-169/08, EU:C:2009:420, body 119 až 122).

12 — Pozri najmä rozsudky CNTA/Komisia (74/74, EU:C:1975:59, body 33 až 43); Meridionale Industria Salumi a i. (212/80 až 217/80, EU:C:1981:270); Sofrimport/Komisia (C-152/88, EU:C:1990:259, body 16 a 17), ako aj Driessen a i. (C-13/92 až C-16/92, EU:C:1993:828, body 30 až 35).

13 — Alebo dokonca pred rozhodnutím súdov Únie, ak posudzujú rozhodnutie Komisie. Súlad s postupom stanoveným zmluvou by mal byť totiž určujúcim aj na účely rozhodnutia, či je situácia definitívne vytvorená (existujúca situácia), alebo či je ešte otvorená a podlieha normatívnym zmenám (dočasná situácia). Pozri DI BUCCI, V., STOBIECKA, A.: The Temporal Application of the State Aid Rules (Časová pôsobnosť noriem týkajúcich sa štátnej pomoci). In: *EC State Aid Law – Liber Amicorum Francisco Santaolalla Gadea*, Alphen an den Rijn, Kluwer Law International, 2008, s. 319. Pozri tiež s. 318: „even a national principle of *res judicata* cannot prevent the recovery of State aid granted in breach of Community law“ (pozri rozsudok Lucchini, C-119/05, EU:C:2007:434).

pôsobiť na hospodársku súťaž. Ide napríklad o pravidelnú prevádzkovú pomoc (ako v predmetnej veci), pokiaľ takáto pomoc môže viesť k definitívnemu zániku konkurenta na trhu. Takéto trvajúce následky na hospodársku súťaž sú v zásade lepšie upravené právnou úpravou účinnou v čase, keď Komisia prijíma svoje rozhodnutie.

32. V bode 53 toho rozsudku Súdny dvor ďalej uviedol, že „preto oznámenie pomoci alebo návrhu schémy pomoci členským štátom *nepredstavuje definitívne vytvorenú právnu situáciu*, z ktorej by vyplývalo, že Komisia sa vyjadruje k ich zlučiteľnosti so spoločným trhom, pričom uplatňuje pravidlá účinné v čase, keď bolo podané toto oznámenie. Naopak Komisii prináleží uplatniť pravidlá účinné v čase, keď rozhoduje, jediné pravidlá, podľa ktorých sa posudzuje zákonnosť rozhodnutia, ktoré v tejto veci prijíma“ (kurzívou zvýraznil generálny advokát). Domnievam sa opäť, že aj v predmetnej veci mala Komisia uplatniť pravidlá účinné v čase, keď rozhodovala (nariadenie č. 1370/2007 a nie nariadenie č. 1191/69).

33. Napokon Súdny dvor v bode 54 rozsudku Komisia/Freistaat Sachsen (C-334/07 P, EU:C:2008:709) uviedol, že „v rozpore s tým, čo tvrdí Freistaat Sachsen, toto riešenie nepodnecuje členské štáty k tomu, aby okamžite poskytli plánovanú pomoc bez jej oznámenia s cieľom uplatňovať na ňu právny režim účinný v čase tohto poskytnutia. *Za predpokladu, že zlučiteľnosť protiprávnej pomoci so spoločným trhom sa vo všetkých prípadoch posudzuje ku dňu, keď bola poskytnutá, členské štáty môžu len veľmi ťažko predpokladať zmeny právnej úpravy*. Okrem toho poskytnutie protiprávnej pomoci môže znamenať pre členský štát, ktorý ju poskytol, povinnosť vrátiť protiprávnu pomoc, ako aj nahradiť škodu spôsobenú protiprávnou povahou tejto pomoci“ (kurzívou zvýraznil generálny advokát). Súdny dvor teda nechal otvorenú otázku, či protiprávna pomoc musí byť posudzovaná podľa pravidiel účinných v čase, keď bola poskytnutá, pričom predmetná vec sa týka časovej pôsobnosti pravidiel na oznámenú pomoc.

34. Vzhľadom na to si myslím, že tvrdenia Súdneho dvora na odôvodnenie toho, že oznámená pomoc je posudzovaná podľa pravidiel účinných v čase rozhodnutia Komisie a nie v čase oznámenia, platia *a fortiori* na pomoc neoznámenú (protiprávnu). Ako Súdny dvor zdôrazňuje v bode 45 toho istého rozsudku, „oznámenie návrhu štátnej pomoci podľa článku 88 ods. 3 ES je základnou zložkou pravidiel Spoločenstva týkajúcich sa kontroly tejto pomoci a podniky, ktoré sú príjemcami tejto pomoci, sa nemôžu odvolávať na legitímnu dôveru v zákonnosť tejto pomoci, ak nebola poskytnutá v súlade s týmto postupom“. Práve preto posúdenie zákonnosti pomoci Komisiou určí aktuálne právne následky minulej udalosti, predovšetkým poskytnutia pomoci bez predchádzajúceho oznámenia.[14]

35. Napokon nielen Komisia rozhodla, že nariadenie č. 1370/2007 predstavuje vhodný právny základ na posúdenie neoznámenej pomoci poskytnutej pred 3. decembrom 2009[15] – ale aj dozorný orgán EZVO sleduje tento prístup.[16]

14 — Pozri MAXIAN RUSCHE, T., SCHMIDT, S.: The post-Altmark Era Has Started: 15 Months of Application of Regulation (ES) No. 1370/2007 to Public Transpor Services. In: *European State Aid Law Quarterly*, 2/2011, s. 262.

15 — Pozri sporné rozhodnutie, ale aj rozhodnutie Komisie 2011/501/EÚ z 23. februára 2011 o štátnej pomoci C 58/06 (ex NN 98/05) Nemecka pre podniky Bahnen der Stadt Monheim (BSM) a Rheinische Bahngesellschaft (RBG) v rámci dopravného zväzu Verkehrsverbund Rhein-Ruhr (Ú. v. EÚ L 210, s. 1).

16 — Rozhodnutie Dozorného úradu EZVO 254/10/COL z 21. júna 2010 týkajúce sa AS Oslo Sporveier a AS Sporveisbussene. Toto rozhodnutie bolo napadnuté v inej časti vo veci E-14/10, konkurrenten.no/Dozorný úrad EZVO. Podľa MAXIAN RUSCHE, T. a SCHMIDT, S. c. d., s. 262, v danej dobe existovali tri ďalšie konania začaté Komisiou, ktoré prebiehali a boli začaté na základe nariadenia č. 1191/69, ale rozhodlo sa v nich na základe nariadenia č. 1370/2007, a síce rozhodnutie z 28. novembra 2007, Nemecko – Emsland, C-54/2007; rozhodnutie Štátna pomoc – Nemecko – Štátna pomoc C 47/07 (ex NN 22/05) – Zmluva o službe vo verejnom záujme medzi Deutsche Bahn Regio a spolkovými krajinami Berlín a Brandenbursko – Výzva na predloženie pripomienok podľa článku 88 ods. 2 Zmluvy o ES (Ú. v. EÚ C 35, 2008, s. 13) a rozhodnutie zo 16. apríla 2008, Česká republika – C-17/2008, Ústí nad Labem.

c) Kvalifikácia predmetného opatrenia pomoci

36. Účastníci konania sa zhodujú v tom, že pre oznámenú a ešte neposkytnutú pomoc (návrh štátnej pomoci) je zákonom uplatniteľným na preskúmanie, ktoré musí vykonať Komisia, výlučne zákon účinný v čase, keď Komisia prijíma svoje rozhodnutie. O tejto otázke sa definitívne rozhodlo v rozsudku Komisia/Freistaat Sachsen (C-334/07 P, EU:C:2008:709, body 50 až 52).

37. Pokiaľ ide o predmetnú vec, platí, že sporné opatrenia predstavujú štátnu pomoc a že táto pomoc bola vyplatená dánskou vládou v prospech DSB bez oznámenia Komisii. Dánska vláda a DSB však trvajú na zákonnosti týchto platieb, keďže sporné opatrenia podľa nich boli v súlade s článkom 14 nariadenia č. 1191/69 a boli preto vyňaté, v zmysle článku 17 ods. 2 tohto nariadenia, z oznamovacej povinnosti.

38. Je pravda, že Komisia vo svojom rozhodnutí výslovne nezaujala stanovisko v súvislosti so zákonnosťou týchto platieb neoznámenej pomoci (mimochodom, nie viac ako napadnutý rozsudok).

39. Na základe otázky položenej Súdnym dvorom na pojednávaní Komisia vysvetlila, že ak by, ako tvrdí DSB, pomoc spĺňala podmienky výnimky pre kategóriu v zmysle skoršieho nariadenia č. 1191/69, nemala by právomoc prijať sporné rozhodnutie. Prijatím sporného rozhodnutia sa teda Komisia *implicitne* domnievala, že štátna pomoc bola protiprávna. Nekvalifikovala ju výslovne za protiprávnu na žiadosť dánskej vlády, ktorá sa, ako potvrdila na pojednávaní, chcela vyhnúť prípadnému plateniu úrokov zo strany dánskych železníc podľa judikatúry CELF a Ministre de la Culture et de la Communication (C-199/06, EU:C:2008:79).

40. Podľa Komisie v takom prípade dánska vláda mohla napadnúť Komisiu z dôvodu nedostatku právomoci, čo neurobila. Komisia zdôrazňuje, podľa môjho názoru presvedčivejším spôsobom, že dánska vláda na seba vzala záväzok napraviť nadmernú kompenzáciu, bez ktorého by Komisia neschválila predmetnú pomoc. Inými slovami dánska vláda nemohla dať tento záväzok bez toho, aby priznala, že na pomoc sa nevzťahovala skupinová výnimka.

d) Napadnutý rozsudok

41. V prvom rade uvádzam, že vzhľadom na dôležitosť a zložitosť problematiky sa napadnutý rozsudok javí veľmi stručný (analýza sa nachádza iba v bodoch 34 až 58) a v rozhodujúcej otázke sa opiera iba o dva rozsudky Všeobecného súdu [17], mimochodom spochybnených judikatúrou Súdneho dvora [18] a nevysvetľuje, ako by členský štát pri porušení článku 108 ods. 3 ZFEÚ dospel k definitívne vytvorenej právnej situácii v práve Únie.

42. Všeobecný súd v napadnutom rozsudku (bod 40) s odvolaním sa na rozsudok SIDE/Komisia (T-348/04, EU:T:2008:109) uvádza, že „na poskytnutú pomoc, ktorá nebola oznámená, sa uplatnia hmotnoprávne normy, ktoré sú účinné v okamihu poskytnutia pomoci, pokiaľ sa výhody a nevýhody vyvolané takou pomocou prejavili v období, počas ktorého bola dotknutá pomoc poskytovaná“. Táto pasáž rozsudku ma inšpiruje k nasledujúcim komentárom.

43. Po prvé nejde o otázku, kedy sa výhody prejavili, ale kedy môžu byť považované za definitívne a právne potvrdené v práve Únie, k čomu podľa môjho názoru môže dôjsť iba od okamihu, keď Komisia rozhodne o týchto následkoch.

17 — To znamená rozsudky SIDE/Komisia (T-348/04, EU:T:2008:109) a Taliansko/Komisia (T-3/09, EU:T:2011:27). Pozri body 40 a 43 napadnutého rozsudku.

18 — Pozri najmä rozsudky Komisia/Freistaat Sachsen (C-334/07 P, EU:C:2008:709); Diputación Foral de Vizcaya a i./Komisia (C-465/09 P až C-470/09 P, EU:C:2011:372), ako aj uznesenie Cantiere navale De Poli/Komisia (C-167/11 P, EU:C:2012:164). V tejto súvislosti pozri bod 47 a nasl. týchto návrhov.

44. Po druhé odlišne od toho, čo tvrdí Všeobecný súd, konkurent môže kedykoľvek požiadať vnútroštátny súd, aby zrušil tieto výhody, ak nedošlo k oznámeniu. Mimochodom pán Andersen mohol využiť tento opravný prostriedok namiesto sťažovania sa na „retroaktívne“ uplatnenie nariadenia č. 1370/2007 a na skutočnosť, že Komisii trvalo príliš dlho, kým prijala sporné rozhodnutie. Súd by nariadil vrátenie pomoci a v danej dobe by uplatnil nariadenie č. 1191/69 v súvislosti s otázkou, či sa mohla uplatniť skupinová výnimka.

45. Po tretie myšlienka, že zlučiteľnosť alebo nezlučiteľnosť pomoci s právom Únie je definitívne potvrdená, keď je pomoc schválená a spôsobuje následky, je nesprávna. Hoci je narušenie hospodárskej súťaže vlastné pojmu štátna pomoc, ktorý je objektívnym pojmom (rozsudky Ladbroke Racing/Komisia, T-67/94, EU:T:1998:7, bod 52, a SIC/Komisia, T-46/97, EU:T:2000:123, bod 83), skutočnosťou zostáva, že „posúdenie zlučiteľnosti opatrení pomoci alebo schém pomoci so spoločným trhom patrí… do výlučnej právomoci Komisie, ktorej činnosť je preskúmateľná súdom Únie“ (rozsudok SFEI a i. C-39/94, EU:C:1996:285, bod 42), pričom judikatúra v tomto smere priznáva Komisii širokú mieru voľnej úvahy (rozsudok Unicredito Italiano, C-148/04, EU:C:2005:774, bod 71). Keďže zlučiteľnosť pomoci s právom Únie môže byť potvrdená len rozhodnutím Komisie, za kontroly súdu Únie, táto situácia stále prebieha v okamihu, keď Komisia prijíma svoje rozhodnutie a každá zmena v právnom prostredí, ku ktorej dôjde pred týmto rozhodnutím, musí byť vzatá do úvahy.[19]

46. Po štvrté nie je správne uviesť, že výhody a nevýhody vyplývajúce z poskytnutia protiprávnej pomoci sa prejavili počas obdobia, v priebehu ktorého bola predmetná pomoc vyplatená. Ako totiž uviedol generálny advokát Alber vo svojich návrhoch, ktoré predniesol v spojených veciach Falck a Acciaierie di Bolzano/Komisia (C-74/00 P a C-75/00 P, EU:C:2002:106, body 143 a 144), „účinok protiprávnej pomoci zotrváva až do jej vrátenia. Hoci sa výhoda už priamo neuvádza v účtovnej závierke podniku niekoľko rokov po poskytnutí pomoci, pomoc trvalo posilnila súťažné postavenie podniku, ktorý bol jej príjemcom, v porovnaní s ostatnými podnikmi, ktoré nezískali podporu [a] úlohou Komisie nie je presunúť sa do doby poskytnutia pomoci a posúdiť iba účinok, ktorý mala v danej dobe. Naopak, Komisia musí chrániť aktuálnu hospodársku súťaž posúdením účinku pomoci (trvajúceho) vo vzťahu ku kritériám uplatniteľným v dobe prijatia rozhodnutia“.

47. V každom prípade si myslím (tak ako Komisia), že tvrdenia, o ktoré sa opiera rozsudok SIDE/Komisia (T-348/04, EU:T:2008:109) a napadnutý rozsudok, boli Súdnym dvorom kategoricky zamietnuté v rozsudku Diputación Foral de Vizcaya a i./Komisia (C-465/09 P až C-470/09 P, EU:C:2011:372), kde Súdny dvor v bodoch 125 až 127 uviedol, najprv, že uplatnenie nových pravidiel na protiprávnu pomoc sa nevzťahuje na skôr vzniknutú situáciu, ale na prebiehajúcu situáciu, a potom že účinné uplatnenie politiky hospodárskej súťaže vyžaduje, aby Komisia mohla kedykoľvek prispôsobiť svoje posúdenie potrebám tejto politiky, a napokon, že členský štát, ktorý neoznámil schému pomoci Komisii, nemôže odôvodnene očakávať, že táto schéma bude posúdená s ohľadom na normy uplatniteľné v dobe jej prijatia.

48. To znamená, že Komisia má právo uplatniť nové pravidlá týkajúce sa zlučiteľnosti, keď posudzuje poskytnutú a neoznámenú pomoc. Zatiaľ čo predmetná vec sa týkala zákonnosti prechodných pravidiel stanovených v usmerneniach prijatých Komisiou, Súdny dvor na podporu svojich tvrdení citoval rozsudok Pokrzeptowicz-Meyer (C-162/00, EU:C:2002:57), ktorý sa týkal legislatívnych ustanovení, čím sa podľa môjho názoru stáva zbytočným pokus Všeobecného súdu v bode 55 napadnutého rozsudku izolovať rozsudok Diputación Foral de Vizcaya a i./Komisia (C-465/09 P až C-470/09 P, EU:C:2011:372), pretože sa týkal iba uplatnenia usmernení.

19 — DI BUCCI, V., STOBIECKA, A.,: c. d., s. 326.

49. Rovnaké tvrdenia sa uplatnia mutatis mutandis na druhý rozsudok, o ktorý sa Všeobecný súd opiera v bode 40 napadnutého rozsudku, a síce rozsudok Taliansko/Komisia (T-3/09, EU:T:2011:27). [20] Tento rozsudok, ktorý sa mimochodom týkal oznámenej pomoci, opomenul zohľadniť, tak ako rozsudok SIDE/Komisia (T-348/04, EU:T:2008:109), rozhodujúci faktor zdôraznený Súdnym dvorom v rozsudkoch Komisia/Freistaat Sachsen (C-334/07 P, EU:C:2008:709) a Diputación Foral de Vizcaya a i./Komisia (C-465/09 P až C-470/09 P, EU:C:2011:372) bez ohľadu na to, či pomoc bola alebo nebola oznámená, a síce že situácia súvisiaca s touto pomocou nemôže byť považovaná za definitívnu, kým Komisia nerozhodne o jej zlučiteľnosti so spoločným trhom – a dokonca kým toto rozhodnutie nenadobudne právoplatnosť (rozsudok Španielsko/Komisia, C-169/95, EU:C:1997:10, bod 53).

50. Pokiaľ ide o tvrdenie pána Andersena, podľa ktorého má právo na právnu istotu a teda právo vedieť, aké právo sa uplatňuje na pomoc, ktorú získal jeho konkurent, stačí uviesť, že podľa judikatúry Súdneho dvora neexistuje ochrana voči zmene pravidiel a teda voči novým pravidlám, ktoré sa uplatňujú na trvajúce situácie (pozri judikatúru citovanú v bode 15 týchto návrhov).

e) Návrh

51. Súhrne preto situáciu súvisiacu s pomocou, oznámenou alebo neoznámenou, nemožno považovať za definitívnu, kým rozhodnutie Komisie o zlučiteľnosti pomoci nenadobudne právoplatnosť.

52. Vrátenie pomoci totiž možno nariadiť až do toho okamihu buď Komisiou, alebo vnútroštátnym súdom.

53. Okrem toho s členským štátom, ktorý poruší povinnosti oznámenia a zastavenia konania uložené článkom 108 ods. 3 ZFEÚ, sa nemôže zaobchádzať priaznivejšie ako s členským štátom, ktorý splnil tieto povinnosti. Totiž, „a breach of the standstill obligation may not lead to a better position with respect to cases that were notified to the Commission in a legally compliant manner“ [21].

54. Napokon je jasné, že nie je vhodné ani chrániť príjemcu protiprávnej pomoci voči zmene hmotnoprávnych noriem uplatniteľných na posudzovanie zlučiteľnosti tejto pomoci Komisiou.

55. Z toho vyplýva, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď vyhovel tretiemu žalobnému dôvodu pána Andersena a rozhodol, že zlučiteľnosť neoznámenej pomoci so spoločným trhom mala byť posúdená s ohľadom na pravidlá účinné v čase jej poskytnutia a že napadnutý rozsudok musí byť zrušený. Súdny dvor by mal preto zamietnuť tento tretí žalobný dôvod uplatnený v prvostupňovom konaní ako nedôvodný.

56. Pokiaľ ide o prvý a druhý žalobný dôvod, uplatnené v prvostupňovom konaní (pozri body 20 a 21 napadnutého rozsudku), o týchto Súdny dvor nemôže rozhodnúť predovšetkým preto, že ich preskúmanie vyžaduje overenie dôvodnosti komplexných ekonomických posúdení vykonaných Komisiou, čo prináleží Všeobecnému súdu.

B – *O vzájomných odvolaniach DSB a Dánskeho kráľovstva*

57. Tieto dve vzájomné odvolania sa v podstate týkajú tej istej otázky a prekrývajú sa takým spôsobom, že je vhodné preskúmať ich spoločne.

20 — Na účely tohto odvolania je vhodné uviesť, že tento rozsudok sa v podstate zhoduje s rozsudkom Cantiere navale De Poli/Komisia (T-584/08, EU:T:2011:26). Tieto dva rozsudky boli predmetom odvolania, ktoré viedlo k prijatiu uznesení Cantiere navale De Poli/Komisia (C-167/11 P, EU:C:2012:164) a Taliansko/Komisia (C-200/11 P, EU:C:2012:165).

21 — LIPINSKY, J.: c. d.

1. Zhrnutie argumentácie účastníkov konania

58. DSB uvádza jediný dôvod, a síce, že potenciálne nesprávne uplatnenie nariadenia č. 1370/2007 Komisiou by nemalo mať žiaden účinok na platnosť sporného rozhodnutia, keďže uplatnenie nariadenia č. 1191/69 by Komisiu nepriviedlo k odlišnému záveru v súvislosti so zlučiteľnosťou predmetnej pomoci.

59. Dánska vláda tvrdí, že Všeobecný súd v bode 50 napadnutého rozsudku skreslil obsah sporného rozhodnutia, domnievajúc sa, že posúdenie predmetnej pomoci bolo vykonané iba na základe nariadenia č. 1370/2007. Uvádza argumentáciu, ktorá sa v podstate zhoduje s argumentáciou DSB.

60. DSB zdôrazňuje, vychádzajúc zo znenia sporného rozhodnutia v spojení s rozhodnutím o začatí konania, že podľa ustálenej judikatúry je rozhodnutie dostatočne odôvodnené vtedy, ak odkazuje na dokument, ktorý už má osoba, ktorej je rozhodnutie určené, k dispozícii, a obsahujúci skutočnosti, na ktorých inštitúcia založila svoje rozhodnutie (rozsudok Bundesverband deutcher Banken/Komisia, T-36/06, EU:T:2010:61, bod 53 a citovaná judikatúra).

61. Podľa DSB bol Všeobecný súd povinný rozhodnúť, či výklad nariadenia č. 1191/69, ktorý vykonala Komisia, a závery vyvodené z tohto výkladu boli správne. DSB v tomto smere pripomína, že podľa ustálenej judikatúry nesprávne právne posúdenie neodôvodňuje zrušenie sporného rozhodnutia, pokiaľ by Komisia bez tohto pochybenia prijala rovnaké rozhodnutie (pozri najmä rozsudok Falck a Acciaierie di Bolzano/Komisia, C-74/00 P a C-75/00 P, EU:C:2002:524, bod 122).

62. Dánska vláda uvádza, že Všeobecný súd porušil právo Únie, keď v bode 58 napadnutého rozsudku zamietol tvrdenia snažiace sa preukázať, že uplatnenie nariadenia č. 1370/2007 predstavuje formálnu nezrovnalosť, ktorá nemôže mať vplyv na obsah sporného rozhodnutia.

63. Dánska vláda sa napokon domnieva, že stav konania dovoľuje rozhodnúť vo veci a Súdny dvor má rozhodnúť, že sporného rozhodnutie nemôže byť zrušené z dôvodu, že Komisia ho založila na nariadení č. 1370/2007, keďže podmienky, ktorým podlieha v zmysle nariadenia č. 1191/69 náhrada v rámci zmlúv o dopravných službách vo verejnom záujme, sú rovnaké alebo menej prísne než podmienky vyžadované nariadením č. 1370/2007.

64. Komisia v podstate podporuje tvrdenie DSB, s výnimkou tvrdenia uvedeného v bode 61 týchto návrhov, pretože sa domnieva, že sporné rozhodnutie uvádza analýzu spornej pomoci s ohľadom na obe nariadenia.

2. Analýza

65. Vzájomné odvolania kladú otázku, či Komisia založila výrok sporného rozhodnutia na preskúmaní spornej pomoci len s ohľadom na nariadenie č. 1370/2007, alebo aj na nariadenie č. 1191/69.

66. Podľa pána Andersena záver Všeobecného súdu, podľa ktorého Komisia urobila toto preskúmanie iba na základe nariadenia č. 1370/2007, vyplýva z odôvodnení 307, 314, 397 a 398 sporného rozhodnutia a ide o skutkovú otázku, ktorá nemôže byť predmetom posúdenia zo strany Súdneho dvora.

67. Nemôžem súhlasiť s týmto tvrdením, lebo výklad sporného rozhodnutia je jasne právnou otázkou. Zo znenia odôvodnení 304, 307, 314 a 397 tohto rozhodnutia vyplýva, že Všeobecný súd dospel k správnemu záveru, že Komisia v danom rozhodnutí uplatnila výlučne nariadenie č. 1370/2007.

68. Všeobecný súd správne rozhodol, že odôvodnenie 398 sporného rozhodnutia (podľa ktorého by uplatnenie nariadenia č. 1191/69 neviedlo k odlišnému rozhodnutiu) nestačilo na to, aby bolo možné uzavrieť, že Komisia založila svoje posúdenie na dvoch nariadeniach, a to o to viac, že tvrdeniu Komisie nepredchádzalo žiadne preskúmanie s ohľadom na toto nariadenie.

69. Napokon samotná Komisia v danom odôvodnení uznáva, že hmotnoprávne ustanovenia nariadenia č. 1191/69 sú len „v podstate podobné“ normám nariadenia č. 1370/2007.

70. Ako uviedol pán Andersen, rozsudky uvedené DSB neumožňujú dospieť k inému záveru. Všeobecný súd v bode 75 rozsudku Gonzáles a Díez/Komisia (T-25/04, EU:T:2007:257) uviedol, že predmetné hmotnoprávne ustanovenia boli „rovnaké“, čo neplatí v prejednávanej veci. Pokiaľ ide o rozsudok Diputación Foral de Álava a i./Komisia (T-30/01 až T-32/01 a T-86/02 až T-88/02, EU:T:2009:314), postačí uviesť, že Všeobecný súd v bode 221 zdôraznil, že predmetná pomoc bola prevádzkovou pomocou, ktorá nemohla byť vyhlásená za zlučiteľnú s ohľadom na článok 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ nezávisle na uplatniteľných usmerneniach. Pokiaľ ide o rozsudok CMA CGM a i./Komisia (T-213/00, EU:T:2003:76), netýka sa štátnej pomoci, ale kartelu, ktorý by bol v každom prípade v rozpore s článkom 101 ods. 1 ZFEÚ.

71. Odkaz na rozhodnutie o začatí konania na tom nič nemení, keďže Komisia v ňom iba uvádza argumentáciu účastníkov konania, ako aj to, že má pochybnosti o dôvodnosti argumentácie DSB a dánskej vlády. Preto judikatúra Všeobecného súdu, na ktorú sa DSB odvoláva v bode 60 týchto návrhov, nie je relevantná.

72. Na účely potvrdenia konštatovania Komisie, podľa ktorého by uplatnenie nariadenia č. 1191/69 neviedlo k odlišnému záveru než je záver uvedený v spornom rozhodnutí, mal Všeobecný súd vykonať svoje vlastné posúdenie spornej pomoci s ohľadom na dané nariadenie, čo mu neprináleží v rámci žaloby o zrušenie.

73. Z vyššie uvedeného vyplýva, že vzájomné odvolania DSB a Dánskeho kráľovstva treba zamietnuť.

V – **Návrh**

74. Na základe uvedených skutočností navrhujem, aby Súdny dvor:

— zrušil rozsudok Všeobecného súdu Európskej únie Andersen/Komisia (T-92/11, EU:T:2013:143),

— rozhodol, že tretí žalobný dôvod vznesený na prvom stupni je nedôvodný a vrátil vec Všeobecnému súdu Európskej únie na preskúmanie prvého a druhého žalobného dôvodu, vznesených na prvom stupni,

— zamietol vzájomné odvolania Danske Statsbaner (DSB) a Dánskeho kráľovstva,

— rozhodol, že o trovách konania na oboch stupňoch sa rozhodne neskôr.